

Мовна субкультура сучасної молодіжної спільноти

Ярослав Гвоздиченко, Людмила Приблуда

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», Київ, Україна

Вступ. Будь-яка культура демонструє складний спектр субкультурних елементів і, отже, офіційна культура ніколи в розвиненому суспільстві не буває єдиною, на її тлі завжди існують різні суб- та контркультури, що відмежовуються від магістрального напрямку розвитку або протиставляють себе йому, приводячи тим самим у рух механізм соціодинамики [2].

Методи та матеріали. У дослідженні використано описовий метод.

Результати. Кожне суспільство володіє нормативною культурою із ретельно розробленою системою стандартизованих правил, що характерні і для мовної культури. Проте її стійкість не є абсолютною. Мовна культура поступово змінюється під безперервною дією розмовної мови, різних підмов соціальних і професійних груп населення, інших мов. Тобто, потрібно розглядати мовну культуру як симбіоз національної традиції і субкультурних явищ, в історичній динаміці якого роль кожного елементу однаково важлива і в рівній мірі першорядна [2].

Д. Сурвіталє зазначає: «Поняття «субкультура» акцентує диференційованість культурного простору суспільства, потреба в культурному самовираженні індивідів, як членів соціальних груп та, виділити соціальні форми культурної диференціації, серед яких – молодіжні субкультури.

Останні характеризуються такими ознаками, як:

- панівна світоглядна модель, яка виступає основою самоідентифікації членів групи – представників субкультури;
- тривалість об'єднання у часі;
- відсутність формалізованих правил та норм організації, проте неформальні об'єднання відзначаються чіткою визначеністю щодо зовнішніх атрибутів (одяг, зачіска, стиль поведінки, музичні чи спортивні уподобання);
- ставлення до наявного суспільного ладу та до представників інших молодіжних субкультур (вороже, нейтральне, позитивне);
- особливості соціального складу;
- як складова поля культури, що формується під впливом глобалізаційних процесів, субкультура визначається специфікою регуляції взаємодій всередині субкультури, ставленням до національної культури та глобального соціокультурного простору» [4, с. 292].

Мовна культура сучасної молоді України є простором, де молодим людям «дозволено» висловлювати себе інакше, аніж у звичайних сферах діяльності. Це простір, де їм «дозволено» пограти з ієрархією дорослого світу, одночасно залишаючись частиною цього зовнішнього світу, і, отже, розділяти його норми і цінності. Тому, вивчення мовної культури як форми культурної активності сучасної української молоді неможливе без вивчення впливу процесів глобалізації на форми молодіжної субкультури [2]. Культура мовлення сучасної молоді репрезентує собою молодіжний жаргон, що як різновид соціального діалекту обслуговує певну соціальну групу. Він має типову стилістичну маркованість: знижено-грубувату, вульгарну, фамільярну, що й забезпечує йому експресію в іронічно-жартівливому ключі. Зі зміною оцінки сленгу в суспільстві, а також ролі сленгу в мовленні, його починають сприймати як засіб вираження. [2]. Мовлення української молоді утворює динамічну систему, що постійно розвивається. Зі зміною одного модного явища іншим старі слова забуваються і з'являються нові. Основними причинами функціонування молодіжного мовлення впродовж такого тривалого часу є те, що воно – це відхід від повсякденності, гра, іронія, маска.

О. Морозова підкреслює: «Молодь як окрема соціальна група має як спільне, так і відмінне із соціумом у цілому. Спільними характеристиками виступають переважно характеристики політичної культури останнього, що утворилися історично. Відмінностями молодіжної політичної субкультури є неостаточна сформованість політичної свідомості та девіантність поведінки, яка полягає у запереченні «батьківського спадку», в тому числі політичного. Такі характеристики свідчать на користь відкритості свідомості молодих до змін та прагнення новачій. Зважаючи на це, представники молодого покоління – найголовніший потенційний реципієнт «продуктів», що їх приносить з собою глобалізація» [3, с. 9].

Висновки. Мовна культура є невід'ємною частиною кожного суспільства, кожної групи людей та особи, а, особливо, молоді особи. Саме на основі культурних цінностей, складовою яких є мовна культура, будуються основні стереотипи суспільства, основні його характеристики, визначаються напрямки розвитку молоді, що водночас є і основним носієм мовної культури, основним її перетворювачем.

Література. 1. Александрова В. Мовленнєва культура сучасної молоді. *Проблеми підготовки сучасного вчителя.* – № 8. – Ч. 2. – 2015. – С. 7 – 11. 2. Білецька О. О. Формування мовної субкультури сучасної молоді України в умовах глобалізації. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/45819/36-Biletskaaya.pdf?sequence=1> (дата звернення: 25.02.2021). 3. Морозова О. О. Особливості формування політичної культури молоді в умовах глобалізації : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня кандидата політичних наук : спец. 23.00.03. Київ, 2006. 18 с. 4. Сурвіталє Д. В. Специфіка формування молодіжних субкультур в умовах глобалізації. *Актуальні проблеми політики.* 2013. Вип. 48. С. 289–294.